

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

vivitur, & in omnibus illis est vita spiritus mei, ait Hiskias, Esa. 38. v. 16.

Equidem non semper in templo adesse, aut domi meditatione verbi occupati esse possumus, sed ut omnia tempus suum habent, Eccl. 3. v. 1. ita certæ horæ Christiano definiendæ sunt, ut cum ipso die praxin pietatis incipias, & lectum petiturus finias, sicut Isaac consuevit exire ad meditandum in agro, ut verbo & operibus Dei se oblectaret, Gen. 24. v. 63.

Verum exercitium hoc non plane omitterendum est, sicut non pauci inveniuntur, qui rarius templum frequentant & sacra synaxi fruuntur, & tamen Christianos se profiteri non dubitant, Hæc sane insignis oscitantia, ex qua facile conjecturare licet, quam frigidi in Christianismo suo sint. Sermo enim Dei ipsis onus est, Jer. 23. v. 36, quem nolunt audire, Jer. 6. v. 10. sed terrena sapiunt, Phil. 3. v. 19. ideoque receperunt mercedem suam, Matth. 6. v. 2. quia enim repellunt verbum Dei, ideo vicissim repellent eos Deus, Ol. 4. v. 6.

Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fuit

I. *Ex simplici stylo.* Loquitur enim de Seminatore & semine ejus, & hoc ipso mera Mystera cœlestia intelligit, ut ipse innuit quando discipulis interrogantibus, quæ hæc esset Parabola, dicit: Vobis datum est nosse Mystrium Regni Dei, cæteris autem in Parabolis.

Hæc antiquissima ratio docendi est, qua non modo saniores Ethnici, sed & S. Patriarchæ & Prophetæ Testamenti Veteris usi sunt, Legatur Testamentum Jacobi, in

quo Filiis suis prædixit, quid cum ipsis, sequioribus temporibus futurum sit, Gen. 49. v. 3. seqq. Item, Canticum Moysi, Deut. 32. v. 1. seqq. Apologia Iothan, Iud. 9. v. 8. seqq. Concio pœnitentialis Nathan, quam ad Davidem habuit, 2. Sam. 12. v. 1. seq. & ejus generis alia, & apparebit, p̄ seos peculiari artificio usos, dum res maximi momenti verbis allegoricis significarunt: Sicut & in Prophetis similitudines plurimæ inveniuntur, quibus Regnum Messia adumbrarunt & delinearunt. Eundem morem quoque Servator noster observavit, aperiendo ænigmata, ut de eo prædictum, Psal. 78. v. 2. Quia enim nos homunciones adeo stupidi natura sumus, ut non percipiamus ea, quæ sunt Spiritus Dei, 1. Cor. 2. v. 4. optimus Servator quam simplicissime nobiscum loqui voluit, ut indicaret, nihil sibi gratius fore, quam si omnes homines ad agnitionem veritatis pervenirent 1. Tim. 2. v. 4.

Imperator Carolus V. D. Georg. Sigismundo Seldio aliquando absentibus omnibus ministris facem per gradus prætulisse, eumque ita allocutum esse dicitur: Hoc tibi monumentum cape à Carolo Imperatore, olim tot militibus & custodibus stipato, hunc jam cernis ab omnibus ministris detelictum, & cui tot annos ministrasti, is tibi vicissim ministravit, & lucernam prætulit.

Hæc humanitas Caroli Cæsaris merito probanda est. Sed quid de Christo dicemus? Qui in diebus carnis suæ, multo magis se demisit, dum non modo labiis suis gratiosis nobis prædicavit, sed & hoc ipso lucernam Evangelii prætulit, ut nos, qui sedebamus in tenebris & in umbra mortis,

eis, viam ad cælum invenerimus, & adhuc invenimus, si hanc ejus lucem sequamur, Joh. 8. v. 12.

Hoc plenum consolatione est. Nostrum esset, ut sicut oculi servorum in manibus Dominorum suorum, & sicut oculi ancillæ in manibus Dominæ suæ, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum respicerent, Psal. 123. v. 2. At ille descendit ad nos, & infirmitatem nostram adjuvat, Rom. 8. v. 26. Hoc clarum est iudicium, quod patienter agat propter nos, 2. Petr. 3. v. 9. calamum quassatum non contriturus, nec linum fumigans exstincturus, Esa. 42. v. 3. sed ducturus usque ad mortem, Psal. 48. v. ult. dum eò nos transferat, ubi veniet, quod perfectum est, & evacuabitur, quod ex parte est, 1. Cor. 13. v. 10. Jer. 31. vers. 34.

II. *Ex Christi Zelo*, quem in eo contesta- tur, quod alta voce clamavit: Qui habet aures audiendi, audiat.

Solemus in clamare surdos, somno immer- sos, tumultuantes, & longe re- motos.

Atqui multi spirituales surdastri inveni- untur, quibus furor est secundum simili- tudinem furoris serpentis; sicut aspidis furdæ, & obdurantis aures suas, quæ non exaudiet vocem incantantium, & venefici incantantis sapienter, Psal. 58. v. 5.

Multi dormiunt in peccatis, sicut Sim- son in gremio Delilæ, Judic. 16. v. 19.

Multi, qui a deo mundanis irretiti sunt, ut præ jubilis & exultatione nequeant au- dire, quæ ad pacem suam pertinent, sed falcinantur iisdem, ut concurrant in ean- dem luxuriæ dissolutionem, 1. Petr. 4. v. 4.

& circa fidem naufragium faciant, 1. Tim. 1. vers. 19.

Multi longe sunt à justitia, Esa. 46. v. 12. iniquitates enim diviserunt inter illos & Deum, Esa. 59. v. 2.

Propterea adhuc hodie Legatos & ver- bi Præcones mittit, ut clament ex guttu- re, & quasi tuba exaltent vocem suam, Esa. 51. v. 1. ut hoc ipso excitemur, ad quæren- dum Dominum, dum inveniri potest, Esa. 55. v. 6.

Agnoscamus hinc fidelitatem Christi, quam adhuc hodie nobis exhibet. Sicut enim hinc clamavit: Qui habet aures audi- endi, audiat: Ita adhuc hodie ad ostium cordis nostri stat, clamans & pulsans, dum audiamus vocem ejus, eique januam cor- dis aperiamus: & tum intraturus & cœ- naturus est cum nobis, Apoc. 3. v. 20.

Caveamus modo, ne obturemus au- res, ut Dominus frustra clamet, alias de- fetiscitur misereri, Jer. 15. vers. 6. Nec re- spiciet nos, juxta illud, Prov. 1. vers. 24. seqq.

III. *Ex fructu vario*. Fructum enim affe- runt in patientia. Qualis hic fructus? Est salvifica agnitio Dei, ut & emendatio vitæ, quæ unice è concionibus fluit, hinc tubin- de inculcatur: Pœnitentiam agite; appro- pinquavit Regnum cælorum, Matth. 3. vers. 2. Quiescite agere perverse, discite benefacere, Esa. 1. v. 16. Nolite facere rem abominandam, quam odit Dominus, Jer. 44. v. 4.

Posito hoc fundamento, Deus ulterius gratiam suam largitur, ut cum effectu pre- cari, patienter sustinere, & tandem beate discedere queamus, juxta illud; Beati mor- tui

tui, qui in Domino moriuntur, à modo,
Apoc. 14. v. 13.

Semen variis tempestatibus subjectum est, frigori & æstui, pluviis & nivibus, ventis aliisque aëris inclementiis, dum fructus suos afferat, & ab agricola cum gaudio metatur: Ita etiam Evangelium, est sermo crucis, 1. Cor. 1. v. 18. & qui id profitentur, varias calamitates sustinere coguntur. Ideo patientia illis necessaria est, ut facientes Dei voluntatem, reportent promissionem, Hebr. 10. v. 36. Jac. 1. v. 12.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, quarum

1. *Ad Christum propera*. Id quod turba hæc fecit, factum enim est, ut turba plurima conveniret, & de civitatibus properarent ad eum.

Hoc exemplum probe observemus, ut & nos ad cultum Dei conflueamus,

1. *In tali frequentia*. Hic audimus magnum turbæ confluum factum, non modo è pagis, sed & civitatibus, ut ex ore Christi audirent verbum Dei, quod tum pretiosum erat, 1. Sam. 3. vers. 1. sine dubio inter illas multi Mechanici, & cives primarii alii fuerunt, qui negotia sua domi habuerunt: attamen Concio Christi adeo arsidet illis, ut neglectis domi rebus suis æconomicis, illa nihil prius neque antiquius habuerint. Hoc ipsum nos quoque imitantes, Dei Ministerium pro unico necessario habeamus Luc. 10. v. 42. Quicumque enim primum querit Regnum Dei & iustitiam ejus, ei cætera omnia adjicientur, *ὡς προσθήκη*, Matth. 6. v. 23.

Monachi quondam dicere consueverunt:

Non unctura rotam, non tardat
Missa quietem.

Nos multo æquius de Concionibus verbi divini id asseverare possumus. Neque enim templi frequentatio negotiis nostris impedimento est, sed potius benedictionem Dei conciliat. In omnibus deprecare Altissimum, ut dirigat in veritate viam tuam, Sir. 37. v. 19.

2. *Cum tali appetentia*. Turba properavit ad Christum, ad audiendum sermonem Dei. Sic maxima voluptas nostra sit iuris in adem Domini, Ibi enim audimus *τὰ λόγια τῶ θεοῦ*, 1. Petr. 4. v. 11. iisque instruiamur ad salutem, 2. Tim. 3. v. 15.

Cum Abimelech, immani parricidio perpetrato, septuaginta fratres suos super unum lapidem trucidasset, quo solus imperium ad se traduceret, Joatham frater minimus natu, qui solus remanserat, stetit in vertice montis Garizim, elevataque voce clamavit: Audite me, Optimates Sichæ, ita ut audiat vos Dominus, Jud. 9. 5. 7.

Ita & verbi Præcones in suggestum ascendentes, clamant ex gutture, ut tuba exaltantes vocem suam & annunciantes populo peccata sua, Esa. 58. v. 1. Qui igitur illos audiet, eum vicissim Dominus auditurus est, Esa. 1. v. 19. 20.

Sicut igitur Israëlita mane surrexerunt ad colligendum Mannam, quam Dominus illis mittebat de Cælo, Exod. 16. v. 21. Ita verbum Dei, verum animæ cibus esse meminimus, quam in Ecclesia quotidie dispertitur Deus: iccirco eò properabimus, ut quilibet particulam suam colligat, & in corbe